



Assaggi di Bisalta
portale linguistico e culturale dei territori della Bisalta

grafia Escolo dòou Po

LA CHERTOUZA ÈT SANTA MARIA

Coura La Chuza a l'era ën camin a diventâ ën Coumun libre, ënt ël 1173 i ësnhour ët Mourous a dan ai frèe ët San Brunoun ël permes ët fâ ën counvant ën aouta val Pes, ën mari post, pien ët bestie sërvaie couma loû e ours, que ou l'era vœzù a tuti i coust dai pais d'aramba. Për sèt secouj, i chertouzin a ëspantiou ënt ël Piemount nhand mac relijoun e cultura, ma a fan fâ ëdcò ët grange e ët jas ët mountanha souanhand i prèe e i bøesc e piantand d'arbu ët castanhe boune ës la coulina, a catou ët tere ënt la piana ët Couni ounda a përfesiounou la manera ët travaia i quèmp, a spandu ën baroun ët sold përf nase ët mëstée que a døourou bialere e canai. La dounasioun e i sold que aruvavou sampe ët pi ai frèe, a fan ënrabiâ e arvirâ la jant ët La Chuza que a l'era abituâ a døourâ prèe, bøesc e bialere tuti ënsema e a l'era nhand bouna a tene pé a la manera ët travaia e ët fa afé di chertouzin, que ët sourepì a l'erou jutée da proutesioun e garansie relijouse e di ësnhour.

Ënt ël Sessant la Chertouza a l'é arfèta da l'arquitet ët Fousan *Giovenale Boetto* e a l'é piturâ dal Claret. Aprés, coura Napouleoun ou l'a sarâ l'ourdine, ën prinsipi ët l'Ætsant la chertouza a l'é diventâ n'albergou famous përf curase coun l'èva. Coura l'albergou ou l'a piantâ li ët travaia ënt ël 1934 la chertouza a l'é pasâ ënt ël mèn di misiounari ët la Counsoulâ, que a la tenou ëncòu ëncœ e que a n'oun fan ën chentrou përf pregâ bin counhousù, e parèi a la døourou tourna përf lo que a l'era ëstèta fèta ën prinsipi.

Përf la blëssa di sœ tanti arbu e fiou e soue opere d'art, ënt ël 1978 ët l'aouta val a n'an fèt ën Parc Natural ounda i ven ën baroun ët jant d'istà e d'unvèrn ën vilejatura përf caminâ, ësquia e fa d'ësport. (counfrounta Caranti, Moccagatta e ël publicasioun dël Parc).